

Konsultat Lokale me shoqërinë civile lidhur me iniciativën KOMRA

Prijedor, BH

13 maj 2009

Organizator i këtyre konsultave lokale ishte Shoqa- ta Izvor Prijedora. Pjesëmarrës ishin 23 përfaqësues të bashkësisë lokale të Prijedorit dhe rrethinës, si dhe pesë vëzhgues, dy nga të cilët nga OSBE. Fjalën hyrëse e paraqitën Edin Ramulic (Shoqata Burimi i Prijedorit, BH), Vesna Terselic (Documenta, Kro- aci), Bogdan Ivanisevic (Qendra Ndërkombëtare për Drejtësi Tranzicionale) dhe Branko Todorovic (Komiteti i Helsinkit për të Drejtat e Njeriut në Republika Srpska, BH). Paralajmërimin e ngjarjes e botoi Kozarac.ba.

Pjesëmarrësit përkrahën iniciativën KOMRA.

Në emër të shoqatës së cilës i takoj, sigurisht që e përkrah këtë iniciativë për themelimin e KOMRA, andaj edhe më tutje jemi në dispozicionin tuaj me të gjitha kapacitetet tona, të cilat janë ato që janë.

Deklaratë: Sudbin Music, Shoqata e të Internuarve Prijedor 92, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

E përkrahi këtë iniciativë dhe konsideroj që një ditë kjo do të jetësohet në formën e Komisionit Rajonal për përcaktimin e fakteve.

Deklaratë: Sabahudin Garibovic, Shoqata e të Internuarve Kozarac, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

Përsërisht iniciativën për themelimin e Komisionit dhe më vjen mirë që gjendem sot këtu në mesin tuaj. Të gjithë ata që gjenden këtu janë të gatshëm ta flasin të vërtetën, të ballafaqohen me te dhe kështu të kontribuojnë që ardhmëria e fëmijëve tanë të jetë më e mirë se që është tani. Për këtë arsye edhe ekziston nevoja e themelimit të Komisionit.

Deklaratë: Senka Jakupovic, Shoqata DIAKOM, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

Mendoj se të gjithë ata të cilët ende kanë dyshime, ose të cilët dëshirojnë të fusin ngatërresa në punën e këtij koalicioni, vërtet më mirë e kanë të heqin dorë. Le të mbetet ky një koalicion pozitiv, do të thotë një proces pozitiv, ndoshta më pozitiv në këtë shtet dhe në rajon, dhe natyrisht le të bashkëngjiten njerëzit të cilët vërtet me ndershmëri mendojnë të marrin pjesë dhe të ndihmojnë në gjithë këtë.

Deklaratë: Sefika Muratagic, Çelësi i Ardhmërisë, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

KOMRA duhet të ndihmoj në zgjedhjen e fatit të personave të zhdukur.

Burri im gjithashtu u morr në vitin 1992, dhe para një viti gjeta një pjesë të eshtrave të cilat i kemi mbledhur për një kohë të gjatë dhe i kemi varrosur siç duhet. Prej atëherë, prej kur i varrosëm eshtrat,

kemi vendin ku mund të shkojmë unë dhe fëmijët e mijë. Dhe kemi gjetur njëfarë qetësie. Dhe shumë më brengosë puna e të gjithë atyre të cilët kërkojnë të zhdukurit e vet, ta përjetojnë atë lehtësim pas gjithë atyre viteve dhe ta dinë ata fëmijë ku e kanë anëtarin e familjes, pa marrë parasysh cili është ai. Jam shumë e interesuar për këtë Komision.

Deklaratë: Senka Jakupovic, Shoqata DIAKOM, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

Prioritet i Koalicionit duhet të jetë fitimi i besimit të viktimave.

E ne duhet të fitojmë besimin e të gjithë atyre të cilët e dinë të vërtetën, të cilët janë viktimat, për të na i treguar neve ato. E besimin do ta fitojmë vetëm nëse ne e flasim të vërtetën. Le të mos presim përkrahje nga politikat. Neve na duhet ai popull i cili i ka përjetuar ato që i ka përjetuar dhe e vërteta e tyre, e politikë bërësve do tu imponohet kështu që ata gjithë këtë do ta pranojnë më vonë.

Deklaratë: Senka Jakupovic, Shoqata DIAKOM, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

KOMRA duhet t'ju mundësojë viktimave që të tregojnë se çka u ka ndodhur, dhe kjo të bëhet pjesë e historisë sonë.

Dikush jeton në Bijelinë, ku jetoj edhe unë, dhe ndoshta kurrë nuk do të marr vesh për diçka që ka ndodhur në Livno, qoftë këtu në Prijedor apo në disa vende të tjera. Për këtë arsye (...) ky Komision duhet ta japë mundësinë që dikush si viktimë të vijë dhe të dëshmojë e të thotë saktësisht se çka, ku, kur dhe si i ka ndodhur. Të mbetet një gjurmë në ato dokumen- te të cilat megjithatë do të mbesin jo vetëm pjesë e historisë, por edhe pjesë e ekzistencës sonë.

Deklaratë: Branko Todorovic, Komiteti i Helsinkit për të Drejtat e Njeriut në Republika Srpska, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

Shoqatat e viktimave kanë fuqi morale të jenë pjesëmarrës aktiv në konsultat dhe që maksimalisht ta përkrahin themelimin e KOMRA.

Përfaqësuesit e shoqatave të viktimave të luftës arrijnë nivelin më të lart të konsensusit dhe të dakordimit. Përse? Sepse ata kanë fuqinë më të madhe morale dhe çdo fuqi tjetër për të qenë pjesëmarrës aktiv të këtij procesi dhe ti japin përkrahje maksimale këtij projekti. Prandaj është për tu pritur se do të arrihet deri te një qëllim, të cilin, shpresoj, të gjithë sinqerisht e pretendojmë.

Deklaratë: Nedeljko Mitrovic, Organizata Republikane e Familjeve të Luftëtarëve të Vrarë apo të Zënë Rob dhe Civilëve të Zhdukur të Republika Srpska, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

KOMRA hapë mundësinë që rastet e gjykuara të kontrollohen në kontestin e të dhënave dhe dëshmive të reja.

Atje ku disa njerëz janë liruar nuk është kundër- shtuar nga ana e gjyqit se janë kryer krime , bile ato krime janë përshkruar shumë hollësisht. Do të thotë, në këtë domen, nëse dikush konsideron se këtu aktgjykimet kanë dështuar, se është bërë ndonjë lëshim apo diçka është identifikuar si krim, e që në të vërtetë nuk është, aty ka hapësirë për KOMRA, që të rishikoj nëse ka informata të reja.

Deklaratë: Bogdan Ivanisevic, Qendra Ndërkombëtare për Drejtësi Tranzicionale, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civi- le, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

Shumica e aktgjyqimeve ka vend për plotësime. Për fat të keq, shumica e këtyre aktgjyqimeve nuk kanë përcaktuar me emra të gjitha viktimat e atij krimi të cilin e kanë proceduar, e sidomos nuk i kanë proceduar të gjitha faktet tjera të cilat kanë të bëjnë me pësimet e këtyre njerëzve.

Deklaratë: Edin Ramulic, Shoqata e prijedorasve Izvor, BH, Kon- sultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

Duhet pasur kujdes që iniciativa KOMRA të mos politizohet.

Para së gjithash, mendoj se do të pajtoheni të gjithë me këtë, se i gjithë projekti duhet të jetë i depoliti- zuar. Kjo nuk do të thotë që ne mos ti përfshijmë institucionet politike. Pa to sigurisht se nuk mun- dem. Mirëpo kur them i depolitized në kuptimin e politik bërjes, manipulimit.

Deklaratë: Nedeljko Mitrovic, Organizata Republikane e Fami- ljeve të Luftëtarëve të Vrarë apo të Zënë Rob dhe e Civilëve të Zhdukur e Republika Srpska, BH, Konsultat Lokale me Shoq- ërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

Është e nevojshme të theksohen pikat e pajtimit të pjesëmarrësve në procesin këshillues, e mos të theksohen pikat e ndarjes.

Kisha thënë sot, këtu, me siguri se KOMRA është trup i cili është momentalisht motiv apo Iniciativë e të gjithë neve. Sa ka në cilën kokë motiv, iniciativë dhe vullnet nuk duhet analizuar tani. Nuk duhet krijuar parakushte për ndarje por parakushte për verifikimin e vullnetit, që si grup të fillojmë të punojmë në këtë duke përdorur metodologjinë e cila do të kënaqte gjithçka që nuk provokon pakënaqësi.

Deklaratë: Enes Alibegovic, Shoqata e Viktimave Civile të Luftës, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

Për disa pjesëmarrës pajtimi duhet të jetë qël- lim i KOMRA e për disa kjo është çështje e ven- dimit personal.

Mendoj se është parësore dhe më e rëndësishme të arrijmë pajtimin.

Deklaratë: Nikola Drljaca, Organizata Komunale e Luftëtarëve të Zënë Rob dhe të Vrarë, Novi Grad, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

Nuk di nëse fjala pajtim do të gjendet në dokumen- tet të cilat do tua dorëzojmë qeverive, pikërisht nga frika që njerëzit e pikëlluar, të cilët janë drejtpër- drejt të goditur, të cilët kanë pësuar drejtpërdrejtë, do

të mund ta kuptonin këtë si diçka që ndoshta tani po u imponohet. Mendoj se vendimi për pajtim është një vendim thellësisht personal dhe se përcaktimi i fakteve me siguri kontribuon që eventualisht dikush ta merr një vendim të tillë.

Deklaratë: Vesna Terselic, Documenta, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

Pjesëmarrja e të rinjve në procesin këshillues është rast që të njihen dhe të bashkë ndiejnë me të tjerët.

Prej '92. te të gjithë popujt është rritur një popullatë e rinisë e cila është rritur në një geto, pa ndonjë kontakt me popujt tjerë. Mendimi im personal është që pjesëmarrja në këso tubimesh, do tu jepte atyre më shumë rast ti ndiejnë këta të tjerët. Vetëm ky bal-lafaqim me faktet, me të kaluarën, ndoshta do të jepte rezultate më të mira në të ardhmen. Mendoj se pikërisht ajo rini është e ardhmja.

Deklaratë: Ervin Blazevic, Shoqata Mladost, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.

Bosnjës e Hercegovinës duhet kushtuar kujdes i posaçëm për shkak të ndarjeve të hatashme të njerëzve dhe mesit në të cilin jetojnë.

Duhet ti kushtohet pak më shumë kujdes situatës në Bosnje dhe Hercegovinë, pak më shumë të bazohemi në te, pa marrë parasysh situatën në disa vise tjera. Megjithatë Bosnja dhe Hercegovina, për fat të keq, ende është një mjedis jashtëzakonisht i ndarë.

Deklaratë: Sudbin Music, Shoqata e të internuarve Prijedor 92, BH, Konsultat Lokale me Shoqërinë Civile, Prijedor, BH, 13 maj 2009.